

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/34605-1
Saksbehandler Ole Kristian Eivindson

Utvalg	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	18.11.2025
Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	18.11.2025
Ungdommens fylkesutvalg 2025	19.11.2025
Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder	19.11.2025
Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	26.11.2025
Administrasjonsutvalget	02.12.2025
Fylkesutvalget	02.12.2025
Fylkestinget	16.12.2025

Strategi for skolestrukturen i Agder - med tilhørende investeringsprioriteringer 2026-2035

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkestinget godkjenner fremlagte prinsipper for en effektiv og fremtidsrettet skole- og tilbudsstruktur på Agder.
2. Fylkestinget gir sin tilslutning til prioriteringer av følgende tiltak i tiårs strategiperiode:
 - A. Indre Agder - (prioriteringsperiode 2026-2027)

Fylkestinget godkjenner gjennomføring av tidligere vedtatt tiltak om etablering av praksishall ved Setesdal vgs. studiested Hornnes så raskt som mulig. Rom- og funksjonsprogram fremlegges for politisk behandling våren 2026.
 - B. Kristiansandsregionen (prioriteringsperiode 2026–2031)

Fylkestinget vedtar at investeringer og utvikling av skolestrukturen i Kristiansandsregionen prioriteres i perioden 2026–2031 for å sikre nødvendig kapasitet og funksjonelle læringsarealer. Konkrete prosjektforslag og investeringskostnader legges fram i egne saker.
 - C. Listerregionen (prioriteringsperiode 2029–2035)

Fylkestinget vedtar å samlokalisere studiested Kvinesdal med hovedskolen i Flekkefjord, og bygge ut og oppgradere hovedskolen i Flekkefjord i perioden 2029 – 2035. Konkrete beslutninger om struktur, prosjektforslag og investeringskostnader legges fram i egne saker.
3. Økonomiske rammer for gjennomføring av prioriterte tiltak under pkt. 2 skjer ved tildeling fra årlig avsetning til skolestruktur/skolebygg i de rullerende handlings- og økonomiplaner i strategiperioden.

4. Det vil i den fireårige tilbudsstrukturen bli løpende vurdert og foretatt mindre endringer som styrke den pedagogiske kvaliteten i skolebyggene. Økonomiske rammer vil bli tildelt fra den årlige avsetningen til skolestruktur.
5. Det kommer en ny sak til politisk behandling midt i tiårsperioden der nye vurderinger, justeringer og endringer vil bli lagt frem.
6. Hovedutvalget for utdanning og folkehelse holdes løpende orientert om status på de prioriterte tiltakene i strategiperioden.

Vedlegg

Rapport - Skolestruktur i Agder - med 10-årig investeringsprioriteringer

Norconsultrapporten. Skole- og tilbudsstruktur. Videregående opplæring i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høringssvar - Flekkefjord vgs

Svar på høring Agder Fylkeskommune - effektivisering av skole og tilbudsstruktur 2025

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Vedtak Høringsinnspill_ Effektivisering av skole og tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Agder 2025

Høringsbrev - Agder Fylkeskommune - effektivisering av skole og tilbudsstrukturen - 2025

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høring: Forslag til effektiviseringer i skole- og tilbudsstrukturen vest i Agder

Høringssvar skolestruktur vgs Flekkefjord kommune mai 2025

Kommunestyrets vedtak - Høring

Høringsdokument Effektivisering av skole og tilbudsstrukturen2

Sammendrag

Agder fylkeskommune står overfor endringer i elevtallsutvikling og strammere økonomiske rammer. Dagens struktur gir ikke tilstrekkelig økonomisk handlingsrom. For å møte disse behovene anbefales en langsiktig utvikling og endring av skole- og tilbudsstruktur over ti år. Prioriteringene i perioden omfatter videreutvikling av skolestrukturen i Kristiansandsregionen i første del av perioden og samlokalisering av Flekkefjord vgs i Listerregionen i siste del. Mindre investeringer og justeringer gjennomføres fortløpende i forbindelse med fireårig tilbudsstruktur.

Saksopplysninger

Oppstart av arbeidet med fremtidig skole- og tilbudsstruktur startet i januar 2025 som del av fylkeskommunens innsparingsprosesser. I arbeidet ble det avdekket behov for å dele det videre utviklingsløpet i to parallelle saker:

1. Strategi og prinsipper for fremtidig skolestruktur – med tilhørende investeringsprioriteringer 2026 - 2035. Denne saken foreslår langsiktige justeringer i strukturen der det er behov for mer robuste fagmiljø, bedre læringsarealer og redusert drifts- og leiebehov.
2. Fireårig tilbudsstruktur (årlig sak). Denne saken legger fram dimensjonering av opplæringstilbud for de kommende fire årene. Her tas hensyn til kapasitet tilpasset søkerfall, arbeidslivets kompetansebehov og vedtatte økonomiske rammer. Mindre justeringer og ombygginger som støtter en bærekraftig struktur, inngår her.

Den tiårige investeringsstrategien retter seg mot langsiktig utvikling av skolebygg og struktur, mens fireårig tilbudsstruktur sørger for å tilpasse utdanningstilbudet fortløpende. Samlet skal de to prosessene sikre en bærekraftig og helhetlig utvikling av videregående opplæring i Agder.

Arbeidet med framtidig skolestruktur bygger på Agder fylkeskommunes mål om at alle elever skal fullføre videregående opplæring med kompetanse som gjør dem rustet for videre utdanning og arbeidsliv. Samtidig viser elevtallsprognosene under at det vil være en nedgang i ungdomskullene i fylket fram mot 2035, men også at det er store geografiske forskjeller.

Tabell 1: Prognose 16-18 åringer fordelt på regioner, SSB alternativ MMMM

Region	2025	2027	2029	2035	Endring 25-35	Endring i %	2040
Indre Agder	309	349	347	296	-13	-4,2	299
Kristiansand	5 333	5617	5 536	5 199	-134	-2,5	4 859
Lindesnes	1 015	975	920	808	-207	-20,4	766
Lister	1 669	1672	1 603	1 444	-225	-13,5	1 342
Lillesand, Grimstad	1 720	1807	1 783	1 592	-128	-7,4	1 499
Østre Agder	2 767	2803	2 725	2 376	-391	-14,1	2 225
Agder	12 813	13223	12 914	11 715	-1 098	-8,6	10 990

(Med MMMM menes medium fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring. Kalles Hovedalternativet i SSBs prognoser)

Kristiansandsregionen har i hovedsak et stabilt og fortsatt høyt elevgrunnlag fram mot 2035, mens andre regioner får en mer markant nedgang. Dette påvirker både kapasitetsbehov og utnyttelsesgrad på skolene.

Den nye opplæringsloven trådte i kraft i 2024 og gir økte rettigheter til fullføring. Dette kan påvirke planleggingen og dimensjoneringen av tilbudene. Rekvalifiseringsretten forventes i hovedsak gjelde inn mot opplæring i bedrift, og således noe mindre relevant for skolene. Løsningsforslagene må ta hensyn til både økonomiske rammer og elevenes rettigheter, og samtidig legge til rette for et variert opplæringstilbud som øker kvaliteten og gjennomføringen i videregående opplæring.

Hverdagslivstrening

Det er i denne saken per nå ikke foreslått utbygging av arealer knyttet til elever som søker seg til hverdagslivstrening. Bakgrunnen er at spørsmålet om fullføringsretten for denne elevgruppen fortsatt er til nasjonal vurdering, og både omfang og økonomisk ramme er uavklart. Dersom det nasjonalt legges til rette for rettigheter eller tilskudd som medfører økt elevtall, vil dette kunne gi betydelige konsekvenser for både drifts- og investeringsbehov. Administrasjonen vil derfor komme tilbake med en egen sak til politisk nivå når avklaringer fra nasjonalt hold foreligger.

Bemanningssituasjonen og prosesser ved eventuell overtallighet

Det er gjort vurderinger knyttet til både alderssammensetning, rekrutteringsmuligheter og håndtering av eventuell overtallighet i lærergruppen. Enkelte fagområder er krevende å bemanne, særlig yrkesfag og enkelte fremmedspråk, mens andre fag har bedre tilgang på kvalifiserte søkere. Videre legger fylkeskommunen etablerte og innarbeidede prosesser for omstilling og overtallighet til grunn, hvor omplassering og dialog med tillitsvalgte er sentrale virkemidler. Disse vurderingene inngår som del av beslutningsgrunnlaget i arbeidet med skolestruktur, og vil være førende for hvordan eventuelle endringer gjennomføres i praksis.

Vurderinger

Prinsipper for utforming av skolestruktur i Agder

Agder fylkeskommune legger til grunn fire prinsipper når en ny skolestruktur skal vurderes. Prinsippene omhandler kvalitet, tilgjengelighet og bærekraft i videregående opplæring og skal ivareta elevens beste. De beskriver hvordan faglige, økonomiske og geografiske hensyn må vurderes samlet for å skape en bærekraftig skolestruktur over tid.

Hovedprinsippene for vurdering av skolestruktur skal være veiledende rammer for hvordan Agder fylkeskommune planlegger, utvikler og endrer sin videregående opplæring. De fire prinsippene er:

- Kombinerte skoler med robust fagmiljø og gode læringsarealer
- Tilpasset elevtallsutvikling, søkertall og arbeidslivets behov
- Effektiv drift, oppfylging i klasser, utnyttelse av bygg, investering i fleksible lokaler.
- Rimelig reisevei for elever (særlig på Vg1) og tilgjengelighet til de fem store utdanningsprogrammene.

Høringsinnspill knyttet til prinsippene

Høringen viser gjennomgående støtte til arbeidet med en helhetlig og bærekraftig skolestruktur, og særlig til behovet for å sikre robuste fagmiljøer, god kvalitet i opplæringen og en struktur som tar hensyn til både arbeidslivets behov og geografiske forutsetninger. Samtidig uttrykker flere høringsinstanser bekymring for at generelle kriterier for skolestørrelse, paralleller og fagmiljøer kan slå ulikt ut i by og distrikt. Det pekes på at reisevei og muligheten til å bo hjemme på Vg1 fortsatt må være et viktig hensyn i strukturvurderinger.

Samtidig er det bred støtte til betydningen av kombinerte skoler, samarbeid på tvers av fag og skolesteder, og at skolestrukturen må bidra til sosial mobilitet, rekruttering og

samfunnsutvikling i hele Agder. De fire prinsippene slik de legges fram i denne saken, ivaretar disse perspektivene ved at de kombinerer krav til kvalitet og faglig bærekraft med hensyn til regional tilgjengelighet, nærscole og fleksible løsninger. Prinsippene legger dermed til rette for differensierte vurderinger mellom by og distrikt og åpner for lokale tilpasninger innenfor en samlet, langsiktig struktur.

Følge opp vedtak i Indre Agder og Østre Agder

Planarbeidet for å etablere en ny verkstedhall ved Setesdal vgs. er i gang, og det er satt av midler til gjennomføring av prosjektet i 2026/2027. Det er også en pågående planprosess sammen med Bykle kommune om å realisere et nytt internat ved skolens avdeling på Hovden.

I Østre Agder er det vedtatt at Risør vgs. og Tvedestrand vgs. fra 1. august 2026 slås sammen til Østre Agder vgs. Opplæringen skal gjennomføres på begge lokasjonene. Dette vedtaket legges til grunn for arbeidet i tiårsperioden.

Investering i Kristiansandsregionen

I dag har Kristiansandsregionen dårlig kapasitet ved enkelte skoler. Samtidig forventes elevgrunnlaget å holde seg høyt og relativt stabilt frem mot 2035. Det er derfor behov for å styrke kapasiteten tidlig i perioden. Rapporten peker på at flere av skolene i regionen har arealer som ikke er fleksible nok for fremtidens undervisning og at det er behov for varige løsninger som kan erstatte leide arealer. Utviklingen av skoleanlegg og læringsarealer i denne regionen anbefales derfor prioritert i perioden 2026–2030.

Konkrete innspill til Kristiansandsregionen i drøftingsmøtet

Til forslaget i Kristiansandsregionen er det i drøftingsmøte kommet faglige innspill som støtter hovedretningen i tiltakene. Det pekes særlig på at Elvegata 4 bør utvikles som en regional lærings- og mestringsarena for kunderettede utdanningsprogrammer, ikke bare for Kvadraturen videregående skole, men som en felles ressurs for flere skoler. Dette innebærer at lokaler og praksisarealer kan tilrettelegges for opplæring innen blant annet salg, service og reiseliv, helse- og oppvekstfag, tannhelse og hudpleie, slik at Elvegata 4 blir et nav for praksisnær opplæring knyttet til kunde- og servicerelaterte yrker i regionen.

Videre er det uttrykt støtte til etablering av en praksisarena på Dalane, der det framheves at særlig Tangen vgs. har behov for permanente produksjonslokaler innen tre- og betongfag. Arealene på Dalane vurderes som godt egnet til dette formålet, og tiltaket ses som et samarbeid mellom flere skoler i regionen, blant annet Søgne vgs. og Vennesla vgs. En slik samling av verksted- og produksjonsfag på ett sted vurderes å kunne styrke fagmiljø, kvalitet og kapasitet i praksisopplæringen.

Når det gjelder Vågsbygd vgs., støttes anbefalingen om å planlegge et tilbygg for å sikre permanente lokaler til helse- og oppvekstfag som etableres ved skolen. I tillegg understrekes det at dagens leie av arealer, blant annet til dans og drama, bør fases ut og erstattes med egnede arealer i nybygg eller ombygging. Det er i tråd med målsettingen om å eie framfor å leie.

I vurderingen av KKG framheves behovet for mer fleksible og fremtidsrettede læringsarealer, og det er støtte til å videreutvikle Agder Arena som en utvidelse av skolens kapasitet. Tiltaket vurderes som et viktig grep både for å avlaste trange arealer og for å skape mer tilpasningsdyktige lærings- og samarbeidsrom.

Samlet sett underbygger innspillene fra tillitsvalgte i regionen de foreslåtte tiltakene i Kristiansandsregionen.

Listerregionen

Forslaget om samlokalisering av Flekkefjord vgs. kommer som følge av en betydelig reduksjon i elevgrunnlaget frem mot 2035. Allerede i dag er det også behov for ombygging på begge lokasjonene. I tillegg er det i et tiårsperspektiv et omfattende vedlikeholdsbehov i Kvinesdal.

Høringsinnspill i Listerregionen

Høringen viser at det er delte syn på samlokalisering av avdelingen i Kvinesdal med hovedskolen i Flekkefjord. Flere kommuner og elev- og ansattrepresentanter i Kvinesdal uttrykker bekymring for at en samlokalisering kan svekke nærmiljøtilknytning og tilgjengelighet til opplæringstilbud lokalt. Det pekes på fordeler ved dagens mindre og mer oversiktlige læringsmiljø i Kvinesdal.

Samtidig ble det gitt tydelige innspill som støtter samling av tilbudene i Flekkefjord for å sikre mer robuste fagmiljøer, bredere studietilbud og bedre ressursutnyttelse. Dette gjelder særlig Flekkefjord vgs., hvor både elevene, ansatte og skolens ledelse har gitt en samlet høringsuttalelse. Her vektlegges at en samlokalisering vil styrke skolens totale fagmiljø, gi bedre muligheter for samarbeid på tvers av programområder og legge til rette for mer moderne og fremtidsrettede læringsarealer. Skolen vurderer at en samling av opplæringen vil gi bedre kvalitet for elevene over tid. Det understrekes samtidig at det er viktig å opprettholde og videreutvikle utdanningsprogrammene som i dag tilbys i regionen.

Andre høringsinstanser, som Flekkefjord Ungdomsråd og næringslivsaktører, peker på at samling av ressursene kan bidra til mer stabile opplæringstilbud, særlig innen yrkesfag hvor det er behov for tett samarbeid med arbeidslivet. Flere legger vekt på at en samlokalisering kan styrke rekruttering og kompetanseutvikling der fagmiljøene er avhengige av samhandling mellom skole og lokalt næringsliv.

Oppsummert viser høringen at det er et bredt engasjement knyttet til tilbudsstrukturen i Lister, og at vurderingen av samlokalisering må balansere hensynet til nærmiljø og tilgjengelighet med behovet for robuste læringsmiljø, stabil dimensjonering og effektiv ressursbruk. Dette samsvarer med rapportens anbefaling om å legge videre utvikling av skolestrukturen i Listerregionen til andre del av planperioden (2029–2035), slik at tiltak kan planlegges grundig og gjennomføres i dialog med berørte parter.

Alle høringsinnspillene som gjelder samlokalisering av Flekkefjord vgs. er vedlagt saken.

Mindre investeringer som følger fireårig tilbudsstruktur

For å følge opp mindre endringer, samt øke den pedagogiske kvaliteten i våre bygg settes det av en årlig økonomisk ramme. Rammen skal bidra til at vi får en mer effektiv og fremtidsrettet skole- og tilbudsstruktur ved våre skoler.

Andre forslag som vurderes senere

For øvrige regioner anbefales ingen større strukturelle endringer i denne tiårsperioden. Der foreslås mindre oppgraderinger og pedagogiske forbedringer i forbindelse med den årlige saken om fireårig tilbudsstruktur. I tillegg anbefales det i denne tiårsperioden å gjøre en vurdering av hvorvidt naturbruk ved Søgne vgs. og Østre Agder vgs. skal samles på én lokasjon i fylket.

Rapporten anbefaler også at det kommer en midtveisrapport i perioden, rundt 2030, slik at rullering av tiltakene kan tilpasses eventuelle endringer i elevgrunnlag eller økonomiske forutsetninger.

Tilbakemelding fra arbeidstakerorganisasjonene

Forslaget til prinsipper og prioriteringer for skolestrukturen ble drøftet i flere møter med arbeidstakerorganisasjonene. Det er bred enighet om behovet for en helhetlig og langsiktig

investeringsstrategi for å få en bedre og mer effektiv skolestruktur, og det er uttrykt støtte til de tre prioriteringsområdene som legges fram i denne saken. Flere organisasjoner har gitt aktiv støtte til både prinsippene og økonomiske prioriteringer. Mange organisasjonene la stor vekt på betydningen av prioriteringene i Kristiansandsregionen, og enkelte organisasjoner støttet prioriteringene i Lister. Det ble blant annet understreket at kapasitetsutfordringer, arbeidsmiljøforhold og behov for mer fleksible læringsarealer gjør det nødvendig å gjennomføre investeringer, særlig i Kristiansandsregionen. Ingen av organisasjonene ga uttrykk for motstand mot de foreslåtte prioriteringene.

Regionplan Agder 2030

Saken bidrar i betydelig grad til Regionplan Agder 2030, hvor levekårene skal opp og utslippene ned. Høy arealeffektivitet og arealutnyttelse i skolebyggene bidrar til reduserte utslipp. Skolebyggene skal legge til rette for elevenes motivasjon og at de kan utvikle fagkompetanse, kritisk tenkning og refleksjon, kreativitet og innovasjon, kommunikasjon og samarbeid. Dette støtter opp om målet at alle elever og læringer fullfører planlagt videregående opplæring. Saken er således også svært relevant for barn og unge.

Økonomiske konsekvenser

Investeringsbehovet i kommende 10-årsperiode omfatter større prosjekter i Kristiansandsregionen og strukturelle og bygningsmessige tiltak i Listerregionen. Disse tiltakene legges fram som egne politiske saker iht. fylkeskommunens prosjektrammeverk og delegasjonsreglement. Mindre tilpasnings- og utviklingstiltak fremmes fortløpende i forbindelse med. behandling av den fireårige tilbudsstrukturen.

Tabell 2: Investeringsrammer i strategiperioden

Tall i hele mill. kr

Investeringstiltak	2026	2027	2028	2029	2030 - 2036
Skolestruktur / skolebygg	83	124	111	130	100
Utstyr og inventar	8	8	8	8	8
Sum	91	132	119	138	108 à per år

Tiltakene som vedtas vil få overført økonomiske rammer fra den årlige avsetningen i handlings- og økonomiplan (tabell 2) til skolestruktur/skolebygg det året det gjennomføres. En trinnvis gjennomføring bidrar til bærekraftig økonomistyring i planperioden, og reduserer driftskostnader over tid.

Konklusjon

Saken gir et langsiktig, helhetlig grunnlag for utvikling av skolestrukturen i Agder frem mot 2035. Prioriteringene er i tråd med elevgrunnlag, økonomiske forutsetninger og behovet for robuste og fleksible læringsarenaer. En tydelig prioritering av Kristiansandsregionen først og Listerregionen senere, kombinert med løpende oppfølging gjennom fireårig tilbudsstruktur, vurderes som en helhetlig og bærekraftig strategi for å utvikle en fremtidsrettet og mer effektiv struktur.

Kristiansand, 10.11.2025

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør